

DASHBOARD FISCALE HERVORMING: waar moeten we naartoe?

#whatsinit4me?

Nog deze legislatuur zal de regering een eerste stap zetten naar een bredere fiscale hervorming. Veel is tot op vandaag nog niet bekend, maar een ding is al in bespreking: een eerste fase zou erop gericht zijn om de lasten op arbeid te verlagen en dat door een verhoging van de belastingvrijesom tot het niveau van het minimumloon en de versterking van de werkbonus en/of belastingkrediet lage activiteitsinkomens.

Om een evenwichtig politiek debat te kunnen houden, blijft het noodzakelijk om het doel (het waarom) van de hervorming voor ogen te hebben: het verlagen van de hoge belastingdruk op arbeid. En die hoge belastingdruk uit zich op verschillende manieren en in verschillende vormen.

Dus waarom? De belastingdruk in België is hoog: werknemers houden relatief weinig van hun brutoloon over, van een loonsopslag houden ze doorgaans ook steeds minder dan de helft over en ook de inflatie zorgt ervoor dat de belastingdruk stelselmatig toeneemt.

Om het debat te kunnen objectiveren zet het VBO met het 'Dashboard Fiscale hervorming' die welbekende vaststellingen om in cijfers en grafieken.

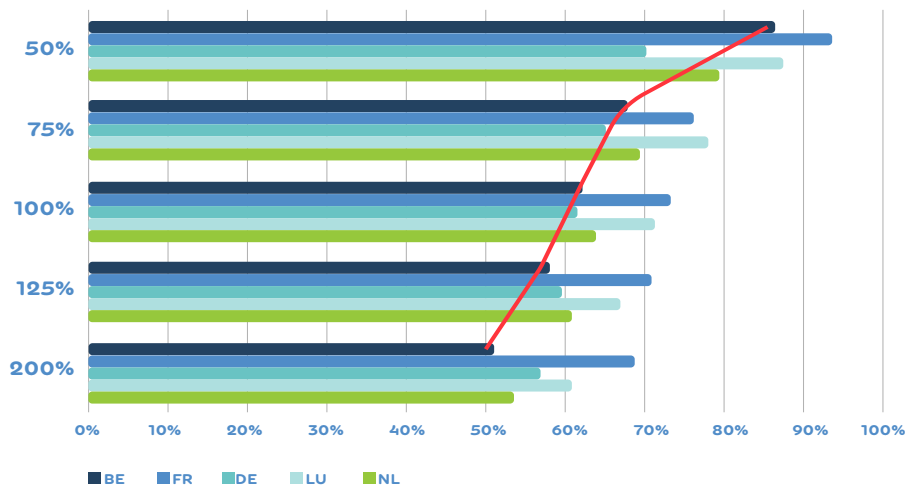
Wat leren die vaststellingen ons? De eerste fase van de fiscale hervorming dreigt een verloren eerste stap te worden. De beoogde maatregelen zullen de promotieval versterken - en dreigen op die manier het méér willen werken verder te ontmoedigen. Bovendien zou niets gewijzigd worden aan de voornaamste oorzaak van de hoge belastingdruk op arbeid in België, namelijk de nauwe belastingschijven en de hoge tarieven.

Alle Belgische werknemers houden netto minder over dan in de buurlanden maar de werkbonus verhoogt reeds het nettoloon van de laagste en lage middenlonen

Een Belgische werknemer met een gemiddeld inkomen houdt reeds aanzienlijk minder (ong. 61%) over dan werknemers met een gelijkaardig loon in de buurlanden (gem. 67%). Dat verschil loopt sterk op naarmet het brutoloon toeneemt. **Werknemers houden 6 tot 8 procent minder nettoloon over.**

De werkbonus zorgt voor een hoger nettoloon voor de lage en middenlonen. De overige werknemers blijven evenwel onderhevig aan de extreem hoge progressiviteit in België.

Netto-inkomen na aftrek fiscale en sociale lasten in België en buurlanden (2020)

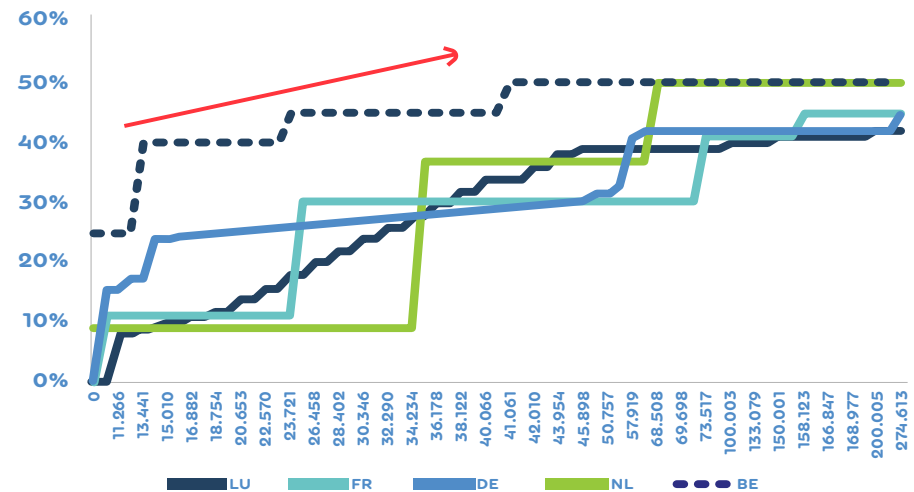
VBO (2021). Geografische en temporele vergelijking van de Belgische belastingdruk op arbeid.

Het kernprobleem ligt niet bij de belastingbasis (o.a. vrijgesteld inkomen), maar bij de barema's.

België hanteert voor **elk** inkomensniveau de absoluut hoogste tarieven. De nauwe belastingschijven maken dat de progressiviteit reeds bij een zeer laag inkomensniveau zeer sterk toeneemt.

Onze buurlanden hanteren daarentegen ruimere belastingschijven met aanzienlijk lagere tarieven.

Fiscale belastingschalen in België en buurlanden (2020)

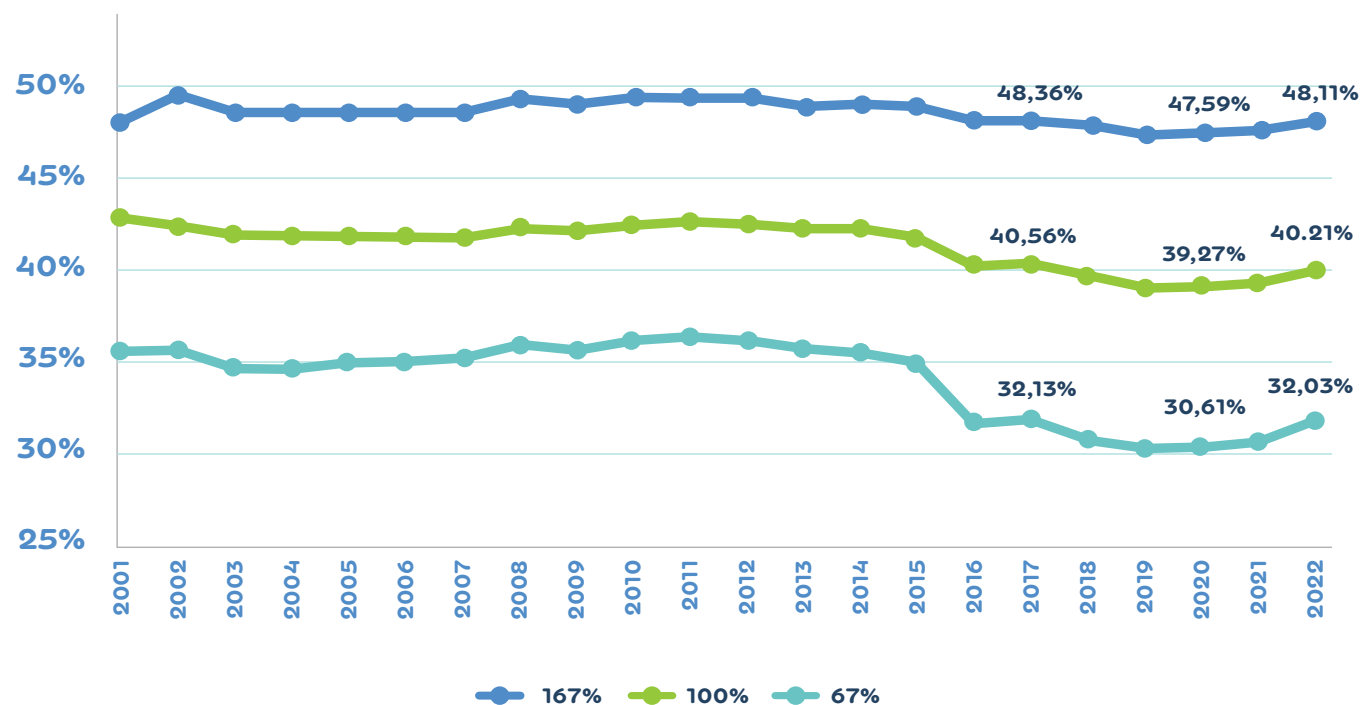
VBO (2021). Geografische en temporele vergelijking van de Belgische belastingdruk op arbeid.

Gebrek aan hervorming doet belastingdruk alleen maar toenemen

De nauwte van de belastingschijven in combinatie met de hoge tarieven structuur maakt een toerijkende indexatie van de fiscale barema's in lijn met de evolutie van de reële lonen uiterst belangrijk. Evenwel toont het verleden aan dat de fiscale indexatie daar niet in slaagt.

De nauwe belastingschijven zorgen dus structureel voor een **sluipende** belastingverhoging, iets waar maatregelen in de marge (bv. ad hoc verhoging van de belastingvrije som) geen blijvende oplossing voor kunnen bieden.

Evolutie van persoonlijke belastingdruk voor inkomens gelijk aan 67%, 100% en 167% van het gemiddelde inkomen (2001-2022)

[VBO \(2022\). Fiscus belast uw loonsindexering weg.](#)

Oplossing van een tijdelijk probleem?

Optrekken vrijgesteld inkomen voor alle werknemers

Het vrijgesteld inkomen verhoogd met de forfaitaire beroepskosten (1.193 euro per maand) is vandaag reeds hoger dan het inkomen van een alleenstaande met een leefloon (1.116 euro per maand).

Die doelstelling is daarom reeds gedurende vele jaren behaald.

Het optrekken van de belastingvrije som levert maar een beperkt voordeel op voor werknemers. De budgettaire middelen die daarvoor worden opgeofferd, kunnen gewoonweg niet worden verantwoord gezien de grote uitdaging die blijft bestaan: het rechtzetten van de extreem **hoge en snelle progressiviteit in de personenbelasting**.

IMPACT VERHOOGING VRIJGESTELD INKOMEN		PER MAAND
Voor hervorming	773 €	
Na hervorming	1.116 €	
Netto op de rekening na hervorming:	92€	voordeel alle werknemers

Sociale en fiscale werkbonus en/of het belastingkrediet voor lage activiteitsinkomens

De manier waarop de werkbonus zal worden versterkt is nog niet bekend. Evenwel staat vast dat die versterking geen impact zal hebben op de hoge marginale tarieven die vandaag reeds bij een zeer laag inkomensniveau gelden.

Het is nuttig om eraan te herinneren dat de werkbonus in november 2022 opnieuw werd uitgebreid tot inkomens tot hoogstens 3.022 euro.

... in plaats van een structureel probleem?

Structureel probleem = extreem hoge en snelle progressiviteit

De niet-geplafondeerde sociale bijdrage in combinatie met de nauwe belastingsschijven en hoge tarieven maakt dat reeds bij een laag loonniveau zeer hoge tarieven gelden.

Bij inkomens hoger dan 1.563 euro bruto per maand geldt voor een bijkomende euro brutoloon een bijkomende (sociale en fiscale) belastingdruk van bijna 50%. Bij een inkomen gelijk aan 2.440 euro geldt een tarief van ongeveer 55%. Voor een inkomen net onder het gemiddelde inkomen (ongeveer 4.000 euro in 2022) geldt een bijkomende belastingdruk van rond de 60%.

Het optrekken van het vrijgesteld inkomen verandert niets aan die situatie.

Belastingdruk bij loonsopslag per bruto-inkomen Zonder rekening te houden met werkbonus

Brutoloon	Totale belastingdruk*	Bruto	Netto	Belasting
vanaf 3.918€	60%	150€	60€	-90€
vanaf 2.440€	55%	150€	68€	-82€
vanaf 1.563€	50%	150€	75€	-75€
vanaf 0€	36%	150€	96€	-54€

** Totale belastingdruk = verplichte sociale zekerheidsbijdrage (13,07%) + tarief personenbelasting en aanvullende gemeentebelasting (+7%)

#whatsinit4me?

- Eerste fase omvat geen structurele hervorming, maar is eerder een koopkrachtmaatregel dan een poging om de lasten op arbeid te laten dalen
- Voor de meeste werknemers boven het median loon betekent de eerste fase een bijkomende belastingdruk door een aanpassing van de fiscale en sociale behandeling van alternatieve HR-instrumenten
- Een goede structurele hervorming bevat minimaal een verbreding van de belastingschijven en een verlaging van de progressieve tarieven, en brengt ons barema in lijn met onze buurlanden
- Het niet raken aan de competitiviteit van de bedrijven betekent dat de financiering van de hervorming niet ten laste van de bedrijven valt, noch via een inperking van de BV-kortingen, noch door een verhoging van de vennootschapsbelasting

Een echte structurele hervorming: alternatief van nieuwe belastingbarema

- De verbreding van de eerste schijf tot 25.000 euro en een tariefdaling van 5 procentpunten voor de overige belastingschijven.
- En de introductie van een nieuwe hoogste belastingschijf van 50 procent die aanvangt bij 90.000 euro belastbaar inkomen.

